

Lapinkävijä nro 74 (1/1999)

TARINAA KUKASJÄRVESTÄ

Yhdistyksemme 10 vuotta täyttävä Goados-kota sijaitsee Länsi-Lapissa, Kittilän kunnassa, Kukasjärven rannalla. Sana "Kukas" on peräisin saamenkielestä, jossa se perusmuodossaan "gukki" tarkoittaa pitkää ja muodossa "gukkes" tarkoittaa jotain pitkää. Järven alkuperäinen nimi lienee ollut Gukkesjavri tai Gukkesjäyri. Suoraa suomennosta voidaan siis pitää Pitkäjärvenä, jollainen Kukasjärvi onkin. Kodan nimi Goados on myös saamea ja tarkoittaa pientä kotaa.

Kukasjärvellä oli aikoinaan lapintalo, jolla oli maata ympärillään noin 800 hehtaaria. Muutama hehtaari oli raivattu pelloksi tuvan ympärillä. Meidän kotamme on yhdellä näistä vanhoista peltosaroista. Suomen Matkailuliitto, silloinen Suomen Matkailuyhdistys, osti tilan 1936. Tällöin tila oli ollut jo muutaman vuoden autiona. Sota lienee sotkenut Matkailuyhdistyksen suunnitelmat Kukasjärven käytöstä ja vasta 1960-luvulla Matkailuliiton retkeilyosasto päätti rakentaa Kukasjärvelle eräretkeilykeskuksen. 1965-66 Kukasjärvellä pidettiin useat rakennusleirit. Vanhat jo sortuneet rakennukset purettiin ja paikalle nousi uusi hirsimökki. 60- ja 70-luvuilla Kukasjärveä käyttivät lähinnä rakentajakerhojen jäsenet. Myöhemmin Jokelan Retkeilijät pystyttivät oman Mustankannonmajansa Kukasjärven rantaan. Matkailuliitto on myynyt suurimman osan Kukasjärven tilan maista. Oma maata on n. 35 hehtaarin alue järven länsirannalla.

1987 Martti Helenius otti yhteyttä Matkailuliiton retkeilyjärjestöihin ideana rakentaa viimeiselle peltosaralle ns. perinnekylä, jossa jokaisella yhdistyksellä olisi ollut oma, jokin Lapin perinteinen asumus (esim. turvekammi, salvoskammi, kota...). Helsingin Seudun Lapinkävijät tarttuivat ajatukseen ja päätyivät ruotsalaisten metsäsaamelaisten asumukseen, salvoskotaan. 1988 kaadettiin ensimmäiset hirret ja kota rakennettiin ensin viikkonlopputalkoina silloisen puheenjohtajan CH:n (Clas-Henrik Moring) kesämökille Espooseen. Kun runko oli pystyssä, se purettiin ja osat jäivät odottamaan kuljetusta. Pääsiäisenä 1989 tarvikkeet sitten ajettiin Lappiin ja Pyhäjärven parkkipaikalle, josta ne paikallinen yhteismies ajoi kelkalla haluamaamme paikkaan.

Heinäkuun viimeisenä viikkona samana vuonna 13 rakentajan porukka kokoontui Kukasjärvellä ja pystytti kodan sekä rakensi huussin. Lauantaina porukka tutustui paikkaan ja majoittui ja sunnuntaina käytiin käsiksi töihin. Rakentaminen sujui ripeästi. Keskiviikkona oli jo tupaantuliaiset. Tuo viikko oli uskomattoman lämmin, mutta hyttsysiä ei ollut ja viereiset suot pursusivat lakkoja. Vuotta myöhemmin rinteeseen nousi vielä puuliiteri ja kahden vuoden päästä perille tehtiin silta ja pitkospuita sekä laiturit järveen. Kodan varustus on askeettinen. Tämä ajatus jäi perinnerakennusajatuksesta. Kodasta löytyy hylly, pöytä ja pari penkkiä, kamina ja trangia. Sillä retkeilijät ovat pärjänneet, vaikka lavereita on toivottu. Naapuriksemme olemme saaneet Kiehisten Kiepin ja toisaalle on rakennettu vielä muutamia mökkejä. Muidenkin yhdistysten asumuksia voivat meidän jäsenemme vuokrata. Kukasjärven alue on nyt Matkailuliiton järjestöjen ahkerassa käytössä.

Ja miksi ei olisi. Kukasjärvi on ihanteellisessa paikassa. Sinne voi matkata joko Rovaniemen ja Kittilän kautta tai Kolarin ja Äkäslompolon tai Ylläsjärven kautta. Matkustusvälineenä voi käyttää juna ja bussia, lentokonetta tai omaa autoa. Lähimmälle tielle on 3 km. Ympärillä kohoavat Pyhätunturi, Aakenus ja useat muut tunturijonot. Alueella on myös useita autio- ja päivitupia. Ylläksen runkolatuverkosto tulee noin 2 km etäisyydelle kodasta. Hyvin huollettuja latuja onkin sitten useita satoja kilometrejä. Ja mitkä mahdollisuudet onkaan, kun lähtee tekemään omia latujaan. Laskettelukeskukset Ylläs, Levi ja Olos ovat ajomatkan päässä. Kukasjärvi houkuttelee kalastamaan ja viereinen Pyhäjärvi on kuuluisa jalokalajärvi. Metsähallituksen muita kala-alueita on myös lähellä. Riittoisat hillasuot ovat aivan vieressä. Mustikat, puolukat ja karpalot odottavat myös poimijaansa. Upeita maastoja löytyy mihin tahansa ulkoilmaharrastukseen!!!

Mirja Pirinen

Kirjoituksessa on käytetty Kalevi Sairan kirjoittamaa juttua Lapinkävijässä nro 32 (3/1988).